

Bilgisayar Tabanlı Ölçme ve Değerlendirmeye Karşı Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilgisayar Tabanlı Ölçme ve Değerlendirmeye Karşı Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17725>

Özet

Bilgisayar Tabanlı Ölçme ve Değerlendirmeye Karşı Tutum Ölçeği, ilköğretim öğrencilerinin Bilgisayar Tabanlı Ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yönelik sergiledikleri tutum düzeylerini belirlemek amacıyla uyarlanmıştır, tek boyutlu bir psikolojik ölçüm aracıdır. Ölçek, Çiçek Uzunkavak tarafından 2012 yılında tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı oldukça yüksek ($\alpha = 0.97$) bulunmuştur.

Ölçek, öğrencilerin bilgisayar destekli testlere yönelik algıları, duygusal tepkilerini ve genel eylemlerini ölçmeyi hedefler. Yapılan analizler sonucunda 35 maddeden oluşan ölçek, 5'li Likert tipi derecelendirme (Kesinlikle Katılmıyorum'dan Kesinlikle Katılıyorum'a) kullanılmaktadır. Yapı geçerliliği Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile sınanmıştır ve tek faktörlü yapı uygun olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Bilgisayar Tabanlı Ölçme, Tutum, ilköğretim, Psikolojik Ölçek, Uyarlama, Ölçme ve Değerlendirme, Yapı Geçerliliği.

Yazarlar

Çiçek Uzunkavak

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin, geleneksel yöntemler yerine bilgisayar ortamında gerçekleştirilen ölçme ve değerlendirme uygulamalarına karşı sahip oldukları olumlu veya olumsuz eylemleri (tutumları) sistematik olarak ölçmektir. Bu çalışmada, öğrencilerin teknoloji entegrasyonuna yönelik psikolojik kabullerini belirlemede kritik bir rol oynamaktadır.

Özellikle eğitim teknolojilerinin yaygınlaştığı bir dönemde, bu ölçek sayesinde öğrencilerin bilgisayarlı test ortamlarına adaptasyon düzeyleri ve bu ortamlara karşı geliştirdikleri direnç veya kabul düzeyleri niceliksel olarak tespit edilebilmektedir.

Yapı

Ölçek, psikometrik açıdan "Bilgisayar Tabanlı Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Tutum" yapısını ölçmektedir. Tutum, genellikle bilişsel, duygusal ve davranışsal eylemlerin birleşimi olarak ele alınır. Bu ölçek, öğrencilerin bilgisayar tabanlı testlere karşı duydukları rahatlık, isteklilik, fayda algısı, yeterlilik inancı ve olası kaygı düzeyleri gibi boyutları tek bir genel faktör

altında toplamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları kapsamında **yapı geçerliliği**, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yöntemi kullanılarak sınımlanmıştır. Geçerlik analizleri sırasında, birden fazla faktöre yüklenen veya faktör yükü değeri 0.40'tan daha düşük olan maddeler ölçekten çıkarılmıştır.

Yapılan eleme ve düzeltmeler sonucunda, kalan maddelerin ölçülmek istenen tek bir yapıyı temsil ettiği ve ölçeğin tek faktörlü bir yapı sergilediği belirlenmiştir. Bu durum, ölçeğin kavramsal olarak ölçmeyi amaçladığı yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı, Cronbach Alpha iç tutarlılık yöntemiyle hesaplanmıştır. Elde edilen Alpha katsayısı değeri **0.97** olarak raporlanmıştır. Bu katsayı, psikometrik açıdan mükemmel düzeyde bir iç tutarlılığı işaret etmektedir.

Ayrıca, ölçeğin madde analizleri kapsamında düzeltilmiş madde-ölçek korelasyonları incelenmiştir. Bu korelasyon değerleri 0.30 ile 0.79 arasında değişmektedir. Bu aralık, her bir maddenin genel ölçek puanına anlamlı ve pozitif yönde katkıda bulunduğunu ve ölçek maddelerinin homojen olduğunu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile belirlenmiştir. AFA süreci, ölçeğin çok boyutlu mu yoksa tek boyutlu mu olduğunu tespit etmek için kullanılmıştır. Analiz sonucunda, faktör yükü değeri (0.40) altında kalan maddelerin çıkarılmasıyla, kalan maddelerin tek bir faktörde toplandığı tespit edilmiştir.

Bu tek faktörlü yapı, ölçeğin yalnızca öğrencilerin bilgisayar tabanlı ölçmeye yönelik genel tutumunu ölçtüğünü ve alt boyutlara ayrılmadığını göstermektedir. Bu bulgu, ölçeğin yapı geçerliliğini destekleyen önemli bir kanıttır.

Ölçme Aracı

Test Türü: Uyarlama

Biçim: 35 madde

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Nüfus Grubu: İlköğretim Öğrencileri

Yaş Grubu: İlköğretim düzeyi öğrencileri (Genellikle 6-14 yaş aralığı)

Nüfus Detayları: Çiçek Uzunkavak'ın 2012 tarihli yüksek lisans tezi kapsamında çalışmaya katılan ilköğretim öğrencileri örneklemi.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= kesinlikle katılmıyorum - 5= kesinlikle katılıyorum).

Anahtar Kelimeler

Öğrenci Tutumları, Bilgisayar Tabanlı Ölçme, Cronbach Alpha, Faktör Yüğü, Yüksek Lisans Tezi, Psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: cicekuzunkavak@gmail.com

Yazın Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir (Tez çalışması sırasında).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, Çiçek Uzunkavak tarafından 2012 yılında tamamlanan yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş ve kullanıma sunulmuştur. Kullanım ve çoğaltma izinleri için doğrudan sorumlu yazar (Çiçek Uzunkavak) ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Bu çalışmanın tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr.

Önemli Not: Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [ilkogretim-ogrencilerinin-bilgisayar-ortaminda-yapilan-olcme-ve-degerlendirme-uygulamasina-yonelik.pdf](#)

Kaynaklar

Uzunkavak, Ç. (2012). *İlköğretim öğrencilerinin bilgisayar ortamında yapılan ölçme ve değerlendirme uygulamasına yönelik tutumlarının incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Bilgisayar Tabanlı Ölçme ve Değerlendirmeye Karşı Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

35 madde

Çokan sorular bana saçma gelir.

ARABPSYCHOLOGY.COM